

VÁLTOZÓ JOGSZABÁLYOK - 2020. áprilisi hatályba lépéssel

Az egyes törvényeknek az egyfokú járási hivatali eljárások megteremtésével összefüggő módosításáról szóló 2019. évi CXXVII. törvény (Ejht.)

A jogszabály **2020. április 1-i hatályba lépéssel** a bíróságokat érintő alábbi jogszabályokat módosítja.

1. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) módosítása [Jogegységi panasz illetéke]

Az Ejht. bevezeti a **jogegységi panasz** intézményét, amelynek **illetékmértéke a felülvizsgálati eljárással azonos mértékű.**

Az eredményes jogegységi panasz alapján indult eljárás a büntetőügyekben illetékmentes.

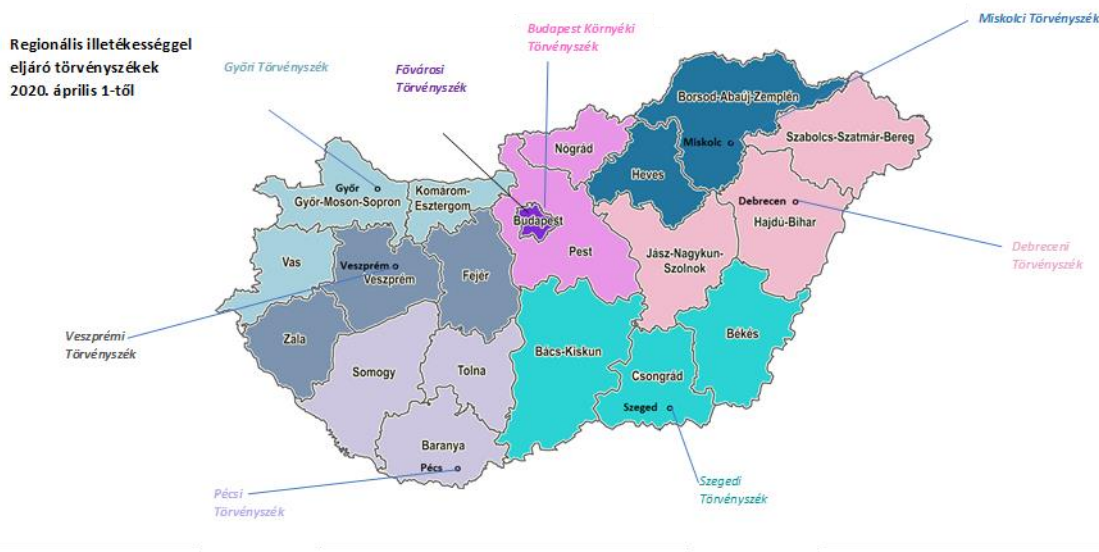
2. Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (Iasz.) módosítása [Közigazgatási ügyszakban dolgozó bírósági titkárok beosztása közigazgatási szervekhez]

- A **közigazgatási ügyszakban dolgozó titkárt** az OBH elnöke **legfeljebb egy évre** beoszthatja azokhoz a **közigazgatási szervekhez**, alkotmányos intézményekhez is, amelyekhez a közigazgatási ügyben eljáró bíró beosztásra kerülhet:
 - Alkotmánybíróság Hivatala
 - Alapvető Jogok Biztosának Hivatala
 - Állami Számvevőszék
 - ügyészség
 - központi államigazgatási szervek
 - fővárosi és megyei kormányhivatalok
- A beosztás időtartama alatt a bírósági titkár felett **az érintett szerv vezetője gyakorolja a munkáltatói jogokat** (kivétel: fegyelmi eljárás, valamint a szolgálati jogviszonya megszüntetése).
- **A beosztás megszűnését követően** a titkárt a **beosztást megelőző szolgálati helyére** kell beosztani.

3. A bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény módosítása [A közigazgatási perek fórumrendszerének átalakításával összefüggő bírósági elnevezések és illetékességi terület változások]

- Figyelemmel arra, hogy a közigazgatási perek fórumrendszerének átalakításával összefüggésben a közigazgatási és munkaügyi bíróságok 2020. március 31-én megszűnnek, elhagyásra kerülnek a közigazgatási és munkaügyi bíróságok elnevezésére és illetékességi területére vonatkozó rendelkezések. A módosítás nyomán a 2010. évi CLXXXIV. törvény **új 1. melléklete a járásbíróságok és kerületi bíróságok, továbbá a törvényszékek elnevezését és illetékességi területét** rögzíti.
- Ezzel párhuzamosan **megszűnnek a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok**, a törvény módosított **4. melléklete a közigazgatási jogviták elbírálására jogosult, a Bszi. alapján közigazgatási kollégiummal működő törvényszékek** illetékességi területét állapítja meg, az alábbiak szerint:

TÉRKÉPES TÁJÉKOZTATÓ A REGIONÁLIS ILLETÉKESSEGGEL ELJÁRÓ TÖRVÉNYSZÉKEK TERÜLETI ILLETÉKESÉGÉRŐL

- A **munkaügyi perekben másodfokon az ítéltáblák** járnak el.
- Az ítéltáblai munkaügyi kollégiumok olyan sajátos szabályokkal működnek szakmai (bírói) testületként, amelyek biztosítják, hogy a kollégiumnak valamennyi, az ítéltábla területén szolgálatot teljesítő munkaügyi bíró tagja lehessen (regionális működési keret).
- A járásbíróság szervezeti egységeként működő **törvénykezési helyeket az 5. melléklet** tartalmazza, melyek felállítására **2021. január 1-jén** kerül sor.

4. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) módosítása [Ügyelosztási rend, az igazságszolgáltatás fórumrendszerének változásai, a joggyakorlat egységessége, OBH elnöke személyzeti feladatkörének kibővítése]

- Az **ügyelosztási rendre** vonatkozó szabályok módosulnak:
 - **A törvényes bíróhoz való jog** érvényesítése érdekében az ügyelosztási rendet úgy kell összeállítani, hogy abból előzetesen megállapítható legyen, hogy az **adott ügyben mely tanács** jár el, ideértve azt is, hogy a tanács, illetve a tanács tagjának **akadályoztatása esetén ki jár el helyette**.
 - Ha a járásbíróság szervezeti egységként **törvénykezési hely működik**, az ügyelosztási rendnek tartalmaznia kell azt is, hogy a járásbírósági székhely és a törvénykezési hely között az ügyek elosztása milyen módon történik.
 - A Kúria ügyelosztási rendjének kialakítására, felülvizsgálatára vonatkozó szempontok kibővülnek:
 - meg kell jelölni, hogy **a jogegységi panasz tanács tagjaként** mely bírák járnak el
- **Igazságszolgáltatás fórumrendszerének változásai:**
 - A közigazgatási bíráskodás kétszintű rendszerének kialakításával összefüggésben **a közigazgatási és munkaügyi bíróságok megszűnnek**. A közigazgatási perben és az egyéb közigazgatási bírósági eljárásban **eddig az ügyek zömében eljáró nyolc regionális illetékességű közigazgatási és munkaügyi bíróság helyett elsőfokon az azokkal megegyező székhelyű és illetékességi területű nyolc törvényszék, másodfokon és felülvizsgálati eljárásban pedig a Kúria** jár el. E nyolc törvényszéken és a Kúrián **önálló közigazgatási kollégiumok** működnek.
 - A **munkaügyi bíráskodás elsőfokon a törvényszéken, másodfokon az ítéletáblákon** történik. Munkaügyi kollégiumok a törvényszékeken is működnek azzal, hogy a törvényszéki munkaügyi kollégium összevonható más, a törvényben meghatározott kollégiummal. A **Fővárosi Törvényszéken** és a **Budapest Környéki Törvényszéken önálló munkaügyi kollégium** működik.
 - A törvénykezési hely belső működésének, valamint a járásbíróság és törvénykezési helye közötti feladatok megosztásának szabályait az érintett **törvényszék szervezeti és működési szabályzata** tartalmazza.
 - a törvénykezési hely a járásbíróság olyan szervezeti egysége, amely a járásbíróság székhelyén kívüli, de a járásbíróság illetékességi területéhez tartozó településen működik
 - a törvénykezési helyet az érintett törvényszék elnöke által kijelölt **bíró vagy igazságügyi alkalmazott csoportvezetőként vezeti**
 - igazságügyi alkalmazott csoportvezető-helyettes az OBH elnöke által kijelölt törvénykezési helyen működik
 - törvénykezési helyen legalább heti egy napon polgári és gazdasági ügyekben tárgyalás, illetve személyes meghallgatás megtartására kerülhet sor, valamint büntető és szabálysértési ügyekben akkor, ha annak az OBH elnöke szabályzatában meghatározott egyéb tárgyi feltételei fennállnak

- **Az egységes és az Alaptörvénnyel összhangban álló joggyakorlat:**
 - a Kúria új jogorvoslatként elbírálja a **jogegységi panaszokat**,
 - **közzéteszi** a Kúria által hozott határozatok meghatározott körét (Bsz. 51. alcím)
 - **A bíróságok kötelesek a Kúria jogértelmezését követni:**
 - A Kúria jogértelmezésétől való eltérés akkor lehetséges, ha az ügy körülményei vagy az Alaptörvénnyel való összhang érdekében szükséges.
 - Az eltérést az eljáró bíró (tanács) köteles indokolni.
 - A felek az eltérés megalapozottságát vitathatják az eljárási kódexekben nevesített rendes és rendkívüli jogorvoslatokkal.
 - Arra az esetre, ha a feleknek már nem áll rendelkezésre jogorvoslati eszköz, mert azokat már kimerítette a fél, vagy ilyen eszköz igénybevétele kizárt, új jogorvoslati eszköz a **jogegységi panasz**.
 - **Jogegységi panasz:** A Bsz. kiegészül a **12/A. A jogegységi panasz elbírálása alcímmel**
 - az új jogorvoslat bevezetésével a jogegységi eljárás szabályai is pontosításra kerülnek
 - az eljárásban a Kúria bíráiból álló, az ügyelosztási rendben meghatározott összetételű jogegységi panasz tanácsok járnak el
 - kizárólag a felek valamelyikének jogorvoslati indítványára folytatható le
 - kontradiktórius eljárás
 - Változnak a jogegységi határozatok **közzétételének szabályai**.
- **Kibővül az OBH elnökének személyzeti kérdésekkel kapcsolatos feladatköre:**
 - a közigazgatási ügyekben eljáró bírót meghatározott közigazgatási szervekhez vagy alkotmányos intézményekhez beoszthatja.

5. A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) módosítása [Bírói pályázatok, közigazgatási ügyekben eljáró bíró beosztása, bírói értékelés]

- **Bírói pályázatok**
 - Ha a pályázat olyan járásbíróság álláshelyére kerül kiírásra, amelynek szervezeti egységeként törvénykezési hely működik, a pályázati felhívásban erre a körülményre utalni kell.
 - A bírói pályázatok kapcsán új szabályok kerülnek bevezetésre a járásbíróság elnökének teendőiről abban az esetben, ha a járásbíróságra benyújtott pályázat elkésztett vagy hiányos.
 - **Pályázatot elkésztés vagy a hiányok pótlásának elmaradása miatt elutasító döntéssel szembeni jogorvoslat** kerül bevezetésre:
 - a pályázó 3 napon belül a **szolgálati bíróság előtt** kifogásolhatja a döntést
 - a kifogások elbírálásának részletszabályai bekerülnek a törvénybe

- A **pályázaton részt vett és nem nyertes pályázó a pályázat eredményével szembeni kifogását is a szolgálati bíróság** bírálja el a közigazgatási ügyben eljáró Fővárosi Törvényszék helyett.
- Már **szubjektív szempontként nevesíti a Bjt. a kollégiumi véleményt** (eddig objektív szempontként volt kezelve). Ennek jelentősége a tekintetben van, ha a szubjektív pontozás miatt módosul az objektív pontok alapján felálló rangsor, akkor a bírói tanácsnak indokolnia kell. Az indokolás elmaradása pályázati eredménytelenséghez vezet.
- **Változnak a bíró közigazgatási és munkaügyi kijelölésének szabályai.**
- Az előző 4. pont utolsó alpontjában említett **OBH elnöki jogkör** (a közigazgatási ügyekben eljáró bíró beosztása) bekerül a Bjt.-be is, nevesítve azokat a szervezetet, ahová **közigazgatási ügyekben eljáró bíró beosztásra** kerülhet háromoldalú megállapodással.
 - Ehhez kapcsolódóan a Bjt. **új alcímmel** is kiegészül: „Az érintett szervhez beosztott közigazgatási ügyekben eljáró bíró jogállása”.
 - Itt található sajátos rendelkezés, hogy a bíró felett az érintett szerv vezetője gyakorolja a munkáltatói jogkört.
- **A bírói értékelés szabályai:**
Az értékelés eredményével szembeni **jogorvoslat és a szakmai alkalmatlansági eljárás szabályai pontosításra kerülnek** annak érdekében, hogy e két eljárás speciális szabályai egyértelműen elkülönüljenek.

6. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) módosítása [Eljáró bíróságok, felülvizsgálati eljárás szabályai]

- A közigazgatási és munkaügyi bíróságok 2020. március 31-i megszűnése miatt újra meghatározásra kerülnek a Pp. hatálya alá tartozó ügyekben **elsőfokon eljáró bíróságok. 2020. április 1. napjától a törvényszék mint munkaügyi bíróság jár el a munkaügyi perekben.**
- A **kijelölés szabályainak új rendezése** arra az esetre, ha az összeütközés az ítéltábla területén működő járásbíróság és törvényszék között merül fel, továbbá, ha a területén lévő járásbíróság, törvényszék kizárása esetén, a területén lévő másik járásbíróság, törvényszék kijelölhető.
- **Az ítélet jogi indokolásának tartalma:**
A jogi indokolásnak tartalmaznia kell azokat az okokat is, amelyek miatt a bíróság jogkérdésben eltért a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától vagy az arra irányuló indítványt elutasította.
- **A felülvizsgálati eljárás szabályai:**
 - **A felülvizsgálati eljárás kezdeményezése új indokkal bővül:** a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozással is kérhető.
 - A felülvizsgálati kérelemben a Kúriának a közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozás esetén **meg kell jelölni a Kúria közzétett határozatát és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér.**
 - A felülvizsgálat **kivételes engedélyezésének** feltételei kiegészülnek a **Kúria által közzétett ítélezési gyakorlatától eltérő ítéleti rendelkezés** esetével.

- A felülvizsgálat engedélyezéséről vagy megtagadásáról szóló döntés meghozatalára **30 napos határidő kerül bevezetésre.**
- Ha a határozat jogkérdésben eltér a Kúria hivatkozott, közzétett határozatától, a Kúria **a határozatot egészben vagy részben hatályon kívül helyezi, és a jogszabályoknak megfelelő új határozatot hoz,** egyébként az ügyben eljárt első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.
- A Pp. **munkaügyi perek különös szabályai** fejezet módosul a szervezeti változás okán, és egyértelműsítésre kerül, hogy **munkaügyi perben nincs helye illetékességi kikötésnek.**
 - Új rendelkezés, hogy a munkáltató felperes a pert kizárólag a munkavállaló (alperes) belföldi lakóhelye, ennek hiányában a belföldi tartózkodási helye szerinti bíróság előtt indíthatja meg.
 - Az ítéletábla előtt a jogi képviselőt a fellebbezést előterjesztő fél számára sem kötelező.

7. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) módosítása

- A közigazgatási és munkaügyi bíróságok megszűnnek, így az eddigi háromszintű fórumrendszer kétszintűvé alakul át, erre tekintettel kerül módosításra a Kp. **közigazgatási ügyben eljáró bíróságokat** nevesítő 7. §-a.
- Módosulnak az **egyesbírói eljárás** esetkörei, szélesítve az egyesbíró által intézhető ügyek körét.
- **Hatásköri, illetékességi szabályok** változása:
 - A törvényszék hatáskörébe tartoznak azok a közigazgatási perek és egyéb közigazgatási bírósági eljárások, amelyek elbírálását törvény nem utalja a Kúria hatáskörébe.
 - A közigazgatási ügyben eljáró törvényszékek már regionális, a módosított 2010. évi CLXXXIV. törvényben meghatározott területi illetékességgel rendelkeznek. Az illetékességi ok rendszerében továbbra is az **általános illetékességi ok a tevékenység megvalósulásának helye.** Az általános illetékességi okot megelőzi több különös illetékességi ok.
 - A **Fővárosi Törvényszék kizárólagos illetékességébe** tartoznak a korábban a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság kizárólagos illetékességébe tartozó, továbbá a Fővárosi Törvényszéknek eddig is az elsőfokú hatáskörébe tartozó ügyei. A Fővárosi Törvényszék kizárólagos illetékességébe tartozó köztestületi jogviták körét pontosítja a módosítás.
- Módosul a **kijelölés szabályozása** is a megváltozott fórumrendszerre tekintettel akként, hogy a kijelölés iránti kérelem bármely törvényszéknél előterjeszthető, továbbá, hogy a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot **minden esetben a Kúria** jelöli ki.
- **Kötelező jogi képviselő szabályai:**
 - A **Kúria** mellett a kiemelt, a **Fővárosi Törvényszék kizárólagos illetékességébe** tartozó ügyekre, valamint a **közigazgatási szerződésekkel kapcsolatos perekre** írja elő a Kp. a kötelező jogi képviselőt.

- Változás a **végzésekkel szembeni fellebbezés esetében, hogy a Kúria előtt sem kötelező** a jogi képviselő és az ilyen eljárásokban ügyvédjelöltek és jogi előadók is eljárhatnak képviselőként.
- Pontosításra kerülnek az **eljárás szabálytalansága ellen vagy az eljárás elhúzódnása miatt benyújtott kifogás** elbírálására vonatkozó szabályok.
- A hatósági eljárások többségének egyfokúsításával átalakításra kerül a bíróság **megváltoztatási jogköre**.
- Módosul a **fellebbezhető határozatok** köre:
 - ítélet ellen fellebbezési jog fő szabály szerint akkor biztosított, amikor a közigazgatási cselekmény megelőző eljárás nélkül került megvalósításra, ezt meghaladóan az ágazati törvényi szabályozások tehetik lehetővé a fellebbezést,
 - a Kúria végzése ellen nincs helye fellebbezésnek.
- Mind a fellebbezési, mind a felülvizsgálati eljárás **felfüggeszthetővé** válik az ügyet érintő **jogegységi eljárásra tekintettel**.
- A **végzés elleni fellebbezés** körében kiegészülő szabályozás:
 - Ha az elsőfokú bíróság a fellebbezésre hiánypótlást rendelt el, és a fél a hiánypótlási felhívás teljesítésére rendelkezésre álló határidőben a fellebbezés hiányait nem pótolta, és emiatt az nem bírálható el, **akkor az elsőfokú bíróság a fellebbezést visszautasítja**.
- **A Kúria hatáskörébe tartozó felülvizsgálati eljárás szabályai módosulnak:**
 - **A felülvizsgálati kérelem befogadhatóságának újabb esetei:**
 - a kérelmező alapvető eljárási jogának sérelme,
 - az ügy érdemére kiható eljárási szabályszegés, illetve
 - a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltérés esetén.
 - A befogadhatóság okát nem kell a felülvizsgálati kérelemben indokolni.
 - A befogadhatóság fennállását nem kell bizonyítékokkal alátámasztani.
 - A bíróság a befogadhatósági okhoz sincsen kötve.
 - A felülvizsgálati eljárásban a Kúriát megillető megváltoztatási jogkör fogalma pontosításra kerül.
- Kiegészül az **egyszerűsített perben** elbírálható eljárások köre:
 - a harmadik országbeli állampolgárok, illetve azok családtagjai számára kérelmezett, kilencven napot meg nem haladó tervezett tartózkodásra jogosító vízummal kapcsolatos perrel és
 - a hadköteles fegyver nélküli katonai szolgálat iránti kérelmével kapcsolatos perrel.
- **A mulasztási per és a köztisztviselési felügyeleti per közötti átfedés megszüntetése:**
 - A köztisztviselési mulasztása esetén a köztisztviselés felett törvényességi felügyeletet gyakorló szerv **nem mulasztási pert, hanem köztisztviselési felügyeleti pert indít**.
 - A mulasztás miatt indított köztisztviselési felügyeleti perben így **a mulasztási perben alkalmazható jogkövetkezmény mellett a speciális jogkövetkezményeket is** alkalmazhatja a bíróság.

8. A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.) módosítása [Új felülvizsgálati ok]

- A Be.-be is beépítésre kerül, hogy amennyiben az **ügydöntő határozatot hozó bíróság** a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától – a Be. 649. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott, felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló anyagi jogi, ill. eljárási jogi kérdésben - **eltér, úgy ennek indokait köteles a határozat indokolásában kifejteni.**
- **Új felülvizsgálati ok:** ha a bíróság jogerős ügydöntő határozata a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától **eltér.**
- Ezen okból **felülvizsgálati indítvány akkor terjeszthető elő**, ha az eltérés a büntető anyagi vagy eljárási jog szabályainak megsértését eredményezte [Be. 649. § (1) és (2) bekezdés].
- A felülvizsgálati indítványban **meg kell jelölni** azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati indítvány irányul, valamint az indítvány előterjesztésének okát és célját. Határozattól eltérésre történő hivatkozás esetén **meg kell jelölni a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatát** és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálattal támadott ügydöntő határozat eltér.
- A Bszi. rendelkezései alapján büntető ügyben **jogegységi panasz nyújtható be:**
 - **a Kúriának** a felülvizsgálati kérelem vagy indítvány esetén **a megtámadott határozatot hatályában fenntartó határozata ellen**, feltéve, hogy a felülvizsgálati kérelemben a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkoztak,
 - ha a **Kúria ítélező tanácsa jogkérdésben** – jogegységi eljárás kezdeményezése nélkül – **úgy tér el a Kúria közzétett határozatától**, hogy az adott eltérésre az alsóbbfokú bíróságok határozatában nem került sor.
- A **jogegységi panasz eljárásban** jogerős ügydöntő határozatban **kiszabott büntetés vagy alkalmazott intézkedés végrehajtása**, illetve a jogerős ügydöntő határozatba foglaltak teljesítése **felfüggesztésének vagy félbeszakításának nincs helye.**
- A **Kúria jogegységi panasszal támadott határozata hatályon kívül helyezésének nincs helye**, ha a jogegységi panasz tanács megállapítja, hogy a felülvizsgálati eljárásban támadott határozat **indokolatlanul tért el** a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától, azonban a Be. 649. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott **szabálysértés hiányában** a felülvizsgálati eljárásban a megtámadott határozat megváltoztatásának, hatályon kívül helyezésének nincs helye.